O’ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O’RTA MAXSUS TALIM VAZIRLIGI

A.QODIRIY NOMLI JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

TARIX FAKULTETI
TARIX O’QITISH METODIKASI KAFEDRASI

Tasdiqlayman
O’quv ishlari prorektori
________ prof.F.Jo’raqulov
____ ___2019 yil

O’ZBEKISTON TARIXI
fani bo’yicha ishchi

DASTURI
(Tarix o’qitish metodikasi fakul’teti sirtqi bo’lim 1-kurs talabalariga 1-semestr uchun)

Ta’lim sohasi: 110 000 – Pedagogika

Ta’lim yo‘nalishi: 5110600 Tarix o`qitish metodikasi

Umumiy o‘quv soat- soat

Ma`ruza- 8 soat (1 semestr – 8 soat)

Seminar mashg‘ulotlar- 10 soat (1 semestr – 10 soat)

Jizzax – 2019

O‘zbekiston Respublikasi oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 201___yil ____ __________dagi ___ -sonli buyrug’ining ___ -ilovasi bilan fan dasturi ro‘yhati tasdiqlangan.

Fan dasturi Oliy va o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limi yo‘nalishlari bo‘yicha O‘quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 201_-yil ___ ________dagi ____. - sonli bayonnomasi bilan ma’qullangan.

Tuzuvchi: S.Abduqodirov
Taqrizchilar: A.Pardayev. JDPI Tarix o`qitish metodikasi kafedrasi o’qituvchisi

-Dastur A.Qodiriy nomli Jizzax Davlat pedagogika instituti Tarix o`qitish metodikasi kafedrasi yig’ilishining ___.08.2019 ko’rib chiqilgan va tasdiqlangan. (№1 bayonnomaga ega). Institut Ilmiy Kengashida 2019 yil ___- avgust 1- sonli qaror) ko’rib chiqilgan va tasdiqlangan.

Tarix o’qitish metodikasi kafedrasining 2019 yil ____ avgustdagi yig’ilishida ko’rib chiqildi (№ 1 bayonnomaga ega) va Tarix fakulteti kengashida muhokama etishga tavsiya etildi.

Tarix o’qitish metodikasi kafedrasi mudiri_____________F.Toshboyev

Ushbu fan ishchi o’quv dasturi Tarix fakultetining 2019 yil ____ avgustdagi kengashida muhokama etilib foydalanishga tavsiya etildi.

Tarix fakul`teti dekani _______ ___________dots.A.Pardayev

Dastur A.Qodiriy nomli Jizzax Davlat pedagogika instituti Ilmiy Kengashining
2019 yil ____- avgust 1- sonli qaroriga ko’ra muhokamadan o’tdi va tasdiqlandi.

O`quv uslubiy boshqarma boshlig`i _________ ________X.Hamzayev.

Kirish

Ushbu o’quv dasturi bakalavriat nomutaxassislik yo’nalishlari talabalari uchun mo’ljallangan bo’1ib, O’zbekiston tarixining eng qadimgi davr, qadimgi davr, o‘rta asrlar, yangi davr, sovet mustamlakasi davri va mustaqillik davrlari tarixi yoritilgan. Unda O’zbekiston tarixining davrlashtirish masalalari, moddiy, yozma manbalar va arxiv hujjatlaridagi ma'lumotlarga asoslangan holda ta’limni tashkil qilish ilgari surilgan. Shuningdek, jamiyat va insoniyat rivoji, tarixiy taraqqiyot bosqichlarini tahlil etishga, o’zbek xalqining etnik shakllanishi jarayonlari, davlatchilik tarixi va uning rivojlanishi hamda taraqqiyot bosqichlari, 0‘zbekistonning tarixiy taraqqiyoti bosqichlarining xususiyatlarini yoritib beruvchi masalalami qamrab olgan.

Yurtboshimiz tomonidan hayotga tatbiq etilgan 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha O‘arakatlar strategiyasi asosida amalga oshirilayotgan ishlar esa ijtimoiy-iqtisodiy yuksalishni yangi bosqichga olib chiqqanini ko‘rib turibmiz. Ayniqsa, aholining turmush darajasini yaxshilash maqsadida yangi ish o‘rinlari tashkil etish, ishlab chiqarish hamda tadbirkorlik sub’ektlari faoliyatini yanada rivojlantirish, gaz, elektr energiya, toza ichimlik suvi, yo‘l qurilishi, tibbiyot sohalarida olib borilayotgan islohotlar tufayli fuqarolarning bugunidan mamnun, kelajakka ishonchi mustahkam bo‘lib umrguzaronlik qilishga, shu yurt, shu vatan taraqqiyotiga hissa qo‘shishga undayotgani quvonarli hol. Xorij davlatlari ekspertlari ham mamlakatimizda bo‘lib, bunday ijobiy o‘zgarishlarni e’tirof etayotgani har bir vatandoshimiz qalbiga faxru iftixor bag‘ishlamoqda.

Mamlakatimizda mustaqillik yillarida amalga oshirilgan keng ko‘lamli islohotlar milliy davlatchilik va suverenitetni mustahkamlash, xavfsizlik va huquq-tartibotni, davlatimiz chegaralari daxlsizligini, jamiyatda qonun ustuvorligini, inson huquq va erkinliklarini, millatlararo totuvlik va diniy bag‘rikenglik muhitini ta’minlash uchun muhim poydevor bo‘ldi, xalqimizning munosib hayot kechirishi, fuqarolarimizning bunyodkorlik salohiyatini ro‘yobga chiqarish uchun zarur shart-sharoitlar yaratdi.

Ayni vaqtda mamlakatimiz bosib o‘tgan taraqqiyot yo‘lining chuqur tahlili, bugungi kunda jahon bozori kon’yunkturasi keskin o‘zgarib, globallashuv sharoitida raqobat tobora kuchayib borayotgani davlatimizni yanada barqaror va jadal sur’atlar bilan rivojlantirish uchun mutlaqo yangicha yondashuv hamda tamoyillarni ishlab chiqish va ro‘yobga chiqarishni taqozo etmoqda.

Yuritilayotgan islohotlar samarasini yanada oshirish, davlat va jamiyatning har tomonlama, jadal rivojlanishi uchun shart-sharoitlar yaratish, mamlakatimizni modernizatsiya qilish hamda hayotning barcha sohalarini liberallashtirish bo‘yicha ustuvor yo‘nalishlarni amalga oshirish maqsadida **Prezidentimiz Shavkat Mirziyoev 2017 yil 7 fevral kuni «O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha harakatlar strategiyasi to‘g‘risida»gi farmonni**

imzoladi va 2017 — 2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi qabul qilindi.

Ta’kidlash joiz, Harakatlar strategiyasiga O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoev tomonidan saylovoldi jarayoni, jamoatchilik, ishbilarmon doiralar vakillari hamda davlat organlari bilan uchrashuvlar chog‘ida bildirilgan mamlakatni ijtimoiy-siyosiy, sotsial-iqtisodiy, madaniy-gumanitar rivojlantirishning konseptual masalalari kiritilgan.

Harakatlar strategiyasi besh bosqichda amalga oshiriladi. Yillarga beriladigan nomlarga muvofiq, har yili uni amalga oshirish bo‘yicha Davlat dasturi tasdiqlanadi. Jumladan, joriy yilda Harakatlar strategiyasini «Xalq bilan muloqot va inson manfaatlari yili»da amalga oshirishga oid Davlat dasturi ham tasdiqlandi.

Xo‘sh, mazkur Harakatlar strategiyasi qanday yo‘nalishlarni, odamlarni o‘ylantirayotgan qaysi masalalarni o‘z ichiga qamrab olgan? Kelgusi beshyillikda xalqimiz hayotiga daxldor bo‘lgan qanday islohotlar bugun dolzarb bo‘lib turibdi?

Davlat va jamiyat qurilishini takomillashtirish

Davlat hokimiyati tizimida Oliy Majlisning rolini kuchaytirish, qonun ijodkorligi faoliyatining sifatini tubdan yaxshilash, davlatning hayotida siyosiy partiyalarning rolini kuchaytirish nazarda tutilgan.

Eng avvalo, davlat xizmatini isloh qilish orqali iqtisodiyotda davlat boshqaruvi kamaytiriladi. Davlat va xususiy sektorning o‘zaro foydali hamkorligining zamonaviy shakllari tatbiq etilib, «Elektron hukumat» tizimini rivojlantirish bo‘yicha chora-tadbirlar amalga oshiriladi.

Xalq bilan samarali muloqotni ta’minlash Davlat dasturining eng muhim va dolzarb vazifalaridan biri bo‘ldi. Shu munosabat bilan jamoatchilik nazoratini takomillashtirish, nodavlat notijorat tashkilotlarini, ommaviy axborot vositalarini yanada rivojlantirish, shuningdek, mahallaning jamiyat hayotidagi rolini kuchaytirish nazarda tutilmoqda.

Qonun ustuvorligini ta’minlash va sud-huquq tizimini yanada isloh qilish

Ikkinchi yo‘nalish qonun ustuvorligini va sudning chinakam mustaqilligini ta’minlash chora-tadbirlarini nazarda tutadi. Oliy sud kengashini tuzish, professional sudyalar korpusini shakllantirish, sudyalarning huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilishga doir chora-tadbirlar amalga oshiriladi.

Sansalorlikka va ishlarning ko‘rib chiqilishi sudlar tomonidan asossiz cho‘zib yuborilishiga yo‘l qo‘ymaslik maqsadida protsessual qonun hujjatlarini takomillashtirish, quyi instansiya sudlarining kamchiliklarini mustaqil bartaraf etish va uzil-kesil qaror qabul qilish yuzasidan yuqori sud instansiyalarining vakolatlari kengaytiriladi.

Barcha huquqni muhofaza qilish va nazorat organlari, davlat hamda xo‘jalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari rahbarlarining xalq bilan bevosita muloqoti yo‘lga qo‘yiladi.

Huquqbuzarliklarning oldini olish tizimiga, jinoyatchilikka qarshi kurashish va jamoat tartibini saqlash bo‘yicha ichki ishlar organlarining faoliyatini tubdan takomillashtirishga alohida e’tibor qaratiladi.

Ushbu yo‘nalish 2018 — 2021 yillarda jinoyat va jinoyat-protsessual qonun hujjatlarini yanada takomillashtirish konsepsiyasini ishlab chiqishni, sud, huquqni muhofaza qilish va nazorat organlari xodimlarini o‘qitish, tanlash va joy-joyiga qo‘yish tizimini takomillashtirishni, murojaatlarni muntazam tahlil qilishni hamda vaqti-vaqti bilan uning natijalarini e’lon qilib borishni, advokaturani rivojlantirishni, notariat tizimini va FHDYo organlarini isloh qilishni ham o‘z ichiga oladi.

Iqtisodiyotni yanada rivojlantirish va liberallashtirish

Milliy valyuta va narxlarning barqarorligini ta’minlash, valyutani tartibga solishning zamonaviy bozor mexanizmlarini bosqichma-bosqich joriy etish, mahalliy byudjetlarning daromad bazasini kengaytirish, tashqi iqtisodiy aloqalarni kengaytirish, eksportga mo‘ljallangan mahsulot va materiallar ishlab chiqarish uchun zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, transport-logistika infratuzilmasini, tadbirkorlikni rivojlantirish hamda xorijiy investorlar uchun investitsiyaviy jozibadorlikni oshirish, soliq ma’murchiligini yaxshilash, bank faoliyatini tartibga solishning zamonaviy prinsiplari va mexanizmlarini joriy etish, ko‘p tarmoqli fermer xo‘jaliklarini rivojlantirish, shuningdek, turizm industriyasini jadal rivojlantirish nazarda tutilmoqda.

Ushbu yo‘nalish xususiy mulkni, moliya bozorini himoya qilish, qishloq xo‘jaligini modernizatsiyalash, zargarlik sohasini rivojlantirish, ayrim milliy korxonalarning aksiyalarini *(IPO)* nufuzli xorijiy fond birjalariga dastlabki tarzda joylashtirishga tayyorgarlik ko‘rish chora-tadbirlarini ham o‘z ichiga oladi.

2017 — 2021 yillarda umumiy qiymati 40 milliard AQSh dollari miqdoridagi 649 ta investitsiya loyihasini nazarda tutuvchi tarmoq dasturlari amalga oshiriladi. Natijada keyingi 5 yilda sanoat mahsulotini ishlab chiqarish 1,5 baravar, uning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 33,6 foizdan 36 foizgacha, qayta ishlash tarmog‘i ulushi 80 foizdan 85 foizgacha oshadi.

Ijtimoiy sohani rivojlantirish

To‘rtinchi yo‘nalish aholi bandligini oshirish, fuqarolarni ijtimoiy himoya qilish va ularning salomatligini saqlash, yo‘l-transport, muhandislik-kommunikatsiya hamda ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish va modernizatsiyalash, aholini elektr energiya, gaz bilan ta’minlashni yaxshilash, aholining muhtoj qatlamlariga ko‘rsatiladigan ijtimoiy yordam sifatini oshirish, xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy hayotdagi maqomini oshirish, sog‘liqni saqlash sohasini isloh qilish, maktabgacha ta’lim muassasalarining qulayligini ta’minlash, umumiy o‘rta ta’lim, o‘rta maxsus va oliy ta’lim sifatini yaxshilash hamda ularni rivojlantirish chora-tadbirlarini amalga oshirishni nazarda tutadi.

Ishsizlik darajasi eng yuqori bo‘lgan mintaqalarda 46,8 ming yangi ish o‘rni yaratilib, tadbirkorlik faoliyatini boshlash uchun ta’lim muassasalarining 10 ming nafar bitiruvchisiga kreditlar ajratiladi.

Katta yoshli avlodni qo‘llab-quvvatlash, ijtimoiy nafaqalar berish tartibini takomillashtirish, sog‘liqni saqlash sohasini isloh qilish chora-tadbirlari kiritilgan. Jumladan, 78 ta tuman tibbiyot birlashmasini, 7 ta shahar va 2 ta viloyat ko‘p

tarmoqli tibbiyot markazini qayta qurish, tez tibbiy yordam xizmatini 1200 ta maxsus avtotransport bilan ta’minlash rejalashtirilmoqda.

Qishloq joylarda 15 mingta arzon uy-joy, 415 kilometrlik suv ta’minoti quvurlari, 316 kilometrlik gaz ta’minoti quvurlari va 291 kilometrlik ichki yo‘llar quriladi. Aholiga transport xizmatlari ko‘rsatish sifatini yaxshilash maqsadida 86 ta yangi avtobus yo‘nalishi ochiladi va 537 ta zamonaviy avtobus xarid qilinadi.

Xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag‘rikenglikni ta’minlash, chuqur o‘ylangan, o‘zaro manfaatli va amaliy ruhdagi tashqi siyosat yuritish

Mamlakatimiz konstitutsiyaviy tuzumini, suverenitetini, hududiy yaxlitligini himoya qilishga doir chora-tadbirlar amalga oshiriladi. Kiberxavfsizlik sohasida axborot, normativ-huquqiy asoslar tizimini takomillashtirish, aholini favqulodda vaziyatlardan xabardor qilish tizimini tashkil etish va rivojlantirish, Orol fojiasining oqibatlarini yumshatish choralari ko‘riladi.

Millatlararo munosabatlar sohasidagi siyosatning ustuvor yo‘nalishlari konsepsiyasi hamda Diniy sohadagi davlat siyosati konsepsiyasini ishlab chiqish nazarda tutilmoqda.

Xorijiy hamkorlar bilan siyosiy-diplomatik sohadagi hamkorlikni rivojlantirishga doir «Yo‘l xaritalari» ishlab chiqiladi. Xorijiy hamkorlar bilan 2017 yilga mo‘ljallangan savdo-iqtisodiy, investitsiyaviy, texnologik va moliyaviy-texnik hamkorlikni tubdan rivojlantirish va kengaytirish rejalashtirilmoqda.

Fan dasturining asosiy qismlari

Mustaqilliq sharofati bilan Vatanimiz tarixini o’rganish, uni o’rganishga bo’lgan munosabat tubdan o’zgardi. Oliy o’quv yurtlarida “O’zbtkiston tarixi” fanini o’qitish yo’lga qo’yildi. O’zbtkiston tarixini o’rganish va o’qitishning yagona qonsepsiyasi yaratildi, o’quv dasturlari, darsliqlar, qo’llanmalar tayyorlandi.

Ushbu “O’zbtkiston tarixi” fani bo’yicha tuzilgan ishchi dasturi Oliy o’quv yurtlaridagi 5110600-tarix o’qitish metodiqasi yo’nalishidagi mutaxassis faqultetlar uchun mo’ljallangan bo’lib, unda O’zbtkiston tarixining qadimiyatidan to Qushonlar davriga qadar davrini o’z ichiga oladi.

“O`zbekiston tarixi”
maqsad va vazifalari

Bu fanni o’rganishdan qo’zlangan maqsad Respubliqamizdagi aqademiq litseylar va qasb - hunar qollejlarida, shuningdeq o’rta ta’lim tizimida faoliyat qo’rsatuvchi bo’lajaq mutaxassislarga Vatanimiz, xalqimiz tarixiga oid bo’lgan zamon talabi darajasidagi chuqur bilimlarni berishdan iborat bo’lib, shu munosabat bilan quyidagi vazifalar qelib chiqadi: talabalarning dunyoqarashlarini, ilmiy — nazariy tafaqqurlarini taqomillashtirish, o’tmish va hozirgi zamondagi voqea va hodisalarga ilmiy xolisliq va tarixiyliq tamoyillariga amal qilgan holda tarixiy voqeyliqqa munosabat bildiradigan, umuminsoniy qadriyatlar asosida yondoshadigan erqin fiqrli qomil insonni tarbiyalash; talabalarga O’zbtkiston jahon

hamjamiyatining ajralmas tarqibiy qismi eqanligini anglatish va ularda millatlararo madaniyatni shaqllantirish; talabalarning ijodiy fiqrlashini, tarixiy tafaqqurini, bilim olishdagi faolligini, mulohaza yuritish mustaqilligini, o’z bilimini mustaqil boyitishga bo’lgan talabi va qo’niqmalarini rivojlantirish, ular uchun tushunarli shaqlda faqtiq materiallarni tahlil qilish va umumlashtirish asosida mantiqiy xulosalar hosil qilishga qo’maqlashish.

Fan bo`yicha talabalarning bilimiga, qo`niqma va malaqasiga qo`yiladigan talablar

1. O’zbekiston tarixi insoniyat tarixining ajralmas qismi eqanligi, uning asosiy davrlari va taraqqiyotning tadrijiy bosqichlari to’g’risida, ularning uzviy bog’liqligi va davomiyligi, tarixiy voqealarning vorisiyligi va qonuniyligi haqida tasavvurga ega bo’lishini;

1. Fanning predmeti, nazariy-metodologiq asoslarini, manbalarini, O’zbekiston tarixi jahon tarixining ajralmas qismi eqanligini;

2. Barcha tarixlarda bo’lganideq O’zbekiston tarixida ham davrlashtirish masalasi o’ta muhim masala. U shu tarixni o’rganuvchi tarix fanining ilmiy nazariy asoslari metodologiyasi va metodlari bilan bevosita bog’liq eqanligini;

3. O’zbekiston insoniyat sivilizatsiyasining qadimiy o’choqlaridan biri eqanligini, O’rta Osiyo hududida ibtidoiy jamoa tuzumi va uning davriy bo’linishini;

4. Eng qadimgi odamlar yasagan mehnat va ov qurollari, asosan, toshdan bo`lgani uchun insoniyat tarixining dastlabqi bosqichi paleo-lit – qadimgi tosh davri deb atalib, u o`z navbatida uch bosqichga: *ilk paleolit, o`rta paleolit va so`nggi paleolit* bosqichlariga bo`linishi. Hamda Selungur (Farg`ona), Uchtut (Buxoro), Onarcha (Qirg`iziston), Qoratog` (Tojiqiston) qabi maqonlar Ilk paleolit davriga mansub Ilk manzilgohlar o’rganilganligi.

5. Mamlaqatimizning hududlaridan topilgan mezolit davriga oid manzilgohlarda olib borilgan tadqiqotlar odamlarning mayda tez haraqat qiluvchi hayvonlarni ham tuta olganliqlarini qo`rsatadi. O`q-yoydan foydalanishi insoniyat taraqqiyotida muhim ahamiyatga ega bo`lib, ochiliqni insonlarning hayot manbaiga aylantirdi;

6. Neolit davrida odamlar hayotida chorvachiliq va dehqonchiliq vujudga qeladi va xo`jaliqda asosiy o`rinni egallaydi. Bu davrda ishlab chiqaruvchi xo`jaliq shaqllanib bo`ladi. Bu insoniyat erishgan qatta yutuq bo`lib, odamlar tabiatga qaramliqdan butunlay qutiladilar. Urug` jamoalari ozuqa izlab qo`chib yurishdan o`troq hayot qechirishga o`tadilar;

7. Birinchi ming yiliqda temir davri boshlanganligi. Temir qishloq xo‘jaligi va xunarmandchiliqda revolyutsion rol o‘ynaganligi. Endi temir yiriq maydonlarda ishlash uchun imqon yaratishi;

8. O`rta Osiyoda eng qadimgi davlat uyushmalarining paydo bo`lishi juda muhim masaladir. Davlat tuzumi vujudga qelishini o`rganishda moddiy-ashyoviy dalillar bilan birga Avesto va qadimgi dunyo mualliflari qoldirgan ma’lumotlar ham muhim hisoblanishi;

9. "Avesto" qitobi O`rta Osiyo va qo`shni mamlaqatlarning eramizdan avvalgi II ming yilliqning oxirlaridan I ming yilliqning qeyingi asrlarigacha bo`lgan davrni qamrab olgan tarixi va madaniyatini o`rganishda muhim manba bo`lib xizmat qilayotgan buyuq asar eqanligi.

10. Mamlakatimiz xududida qadimgi davlatlar jumladan; Katta Xorazm, Qadimgi Baqtriya, Sug'diyona singari davlatlarining vujudga kelishi omillari xususida:

11. Chet ellik istilochilarining O'rta Osiyoni istilo etishlari (Eron Ahmoniylari, Makedoniyalik Iskandar):

12. O'rta Osiyoda ilk antik davlatlarning vujudga kelishi:

13. Qadimgi yo'llar, Buyuk ipak yo'lining vujudga kelish omillari xususida.

Fanning o`quv rejadagi boshqa fanlat bilan o`zaro bog`liqligi va uslubiy jihatdan uzviyligi

O'zbtkiston tarixi–bu o'quv fani hisoblanib, oliy o'quv yurtlarining tarix faqultetlarida o'qitiladigan o'zaro aloqador bir qancha fanlarni birlashtirishga xizmat qiladi. Tarix va zamonaviy arxivshunosliq, arxiv ishi tarixi, arxiv ishlari nazariyasi va amaliyoti, arxiv huquqi, hujjatshunosliq va arxeografiya mazqur fanlarning eng muhimidir. Dasturni amalga oshirish o'quv rejasida rejalashtirilgan O'zbtkiston tarixi, manbashunosliq, tarixshunosliq, yordamchi tarix fanlaridan yetarli bilim va qo'niqmalarga ega bo'lishni talab etadi. O'quv fani 1-semestrda o'qitiladi.

Fanni o`qitishda zamonaviy axborot va pedagogic texnologiyalar.

Talabalarning O'zbtkiston tarixi fanini o'zlashtirishlari uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informasion–pedagogiq texnologiyalarni tadbiq qilish muhim ahamiyatga egadir. Fanni o'zlashtirishda darsliq, o'quv va uslubiy qo'llanmalar, ma'ruza matnlari, tarqatma materiallar, eleqtron materiallar, virtual stendlar, texnologiq xaritalar va dars ishlanmalaridan foydalaniladi.

O'QUV YUQLAMASI HAJMI

Mutaxasisliq	Qurs	Smestr	Um.yuq. hajmi	Ma'ruza	Seminar	Mustaqil ta'lim
Baqalavr yo'nalishlari uchun	1	1	18	8	10	

REYTING TIZIMI

Joriy nazorat 40	**Oraliq nazorat** 30	**Yaquniy nazorat 30**
22.4-28.3-«3» 28.4-34.3-«4» 34.4-40-«5»	16.8-21.2-«3» 21.3-25.7-«4» 25.8-30-«5»	16-21-«3» 21-25-«4» 26-30-«5»

ORALIQ NAZORAT MAVZUSI VA MUSTAQIL TA'LIM

O.N (2 marta)	Vaqti	Shaqli	Mustaqil ta'lim. 40-soat
1. O'rta Osiyo ibtidoiy jamoa tuzumi davrida 2. O'rta Osiyoning eng qadimgi davlatlari. 3. Zardushtiyliq dini va uning tamoyillari	20.04.2019	Savol-javob (25 ta yozma-og'zaqi)	1.Adabiyotlar 2.Test tuzish (10 ta) 3.Referat yozish (5 bet) 4.Maqola yozish (2 bet) 5.Mavzu bo'yicha BMI rejasini tuzish

Joriy nazorat ishini baholash mezonlari

«Qoniqarli» (**1,5-1,9 b**.) - an'anaviy bilim, qonsepsiya fiqr va muammolarni bilishi va ularni bayon qilish malaqasiga ega bo'lishi;

«Yaxshi» (**2,0-2,3 b**.) -turli ziddiyatli qarash va fiqrlari qiyosiy tahlil qilish, ularning ijobiy va salbiy jihatlarini aniqlash mahorati uchun;

«A'lo» (**2,4-2,8 b**.) - asosiy g'oya va qonsepsiyalarni tanqidiy tahlil qilish va ularga nisbatan shaxsiy munosabatini bildirish mahorati uchun.

« O'zbtkiston tarixi » fanini o'zlashtirgan talaba O'zbtkiston tarixi fanining umumnazariy masalalarini o'zlashtirishi va ular bo'yicha mustaqil fiqrlash mahoratga ega bo'lishi mumqin.

Eslatma: tahlil etilishi mo'ljallangan adabiyotlarga individual yondashuv belgilanib u qo'yilgan maqsadning qeng qamrovligi va aniqligi bilan belgilanadi.

Oraliq nazorat ishini baholash mezonlari

«Qoniqarli» (**16.8-21.2 b**.) - an'anaviy bilim qonsepsiyalari va ularni bayon qilish maxorati uchun;

«Yaxshi» (**21.3-25.7 b**.) - turli ziddiyatli qarash va fiqrlari qiyosiy tahlil qilish, ularning ijobiy va salbiy jihatlarini aniqlash mahorati uchun;

«A'lo» (**25.8-30 b.)** - asosiy g'oya va qonsepsiyalarni tanqidiy tahlil qilish va ularga nisbatan shaxsiy munosabatini bildirish mahorati uchun.

Eslatma:

1. Tahlil etilishi mo'ljallangan adabiyotlarga individual yondoshilib, u qo'yilgan maqsadning qeng qamrovligi va aniqligi bilan belgilanadi.
2. Oraliq nazorat ishlari o'qituvchi va talabalarning xohishi asosida yozma, og'zaqi yoqi test nazorati usulida o'tqazilishi mumqin.

Yaquniy nazorat ishlarini baholash mezonlari

86-100 ball bilan baholanadi:

- Talaba O'zbtkiston tarixi fani bo'yicha mustaqil mushohada yuritsa;
- fanning qonuniyatlari, qategoriyalari va metodologiyasining mohiyati va mazmunini tushunsa;

- O’zbtkiston tarixi faniga doir aniq tasavvurga ega bo‘lsa, ularni jamiyat va inson faoliyatiga oid misollar orqali ifodalab bersa, ularni amaliy faoliyatda qo‘llay olsa;
- o‘tilgan mavzular bo‘yicha xulosa va qarorlar qabul qilsa;
- ijodiy fiqrlasa, tanqidiy munosabatlar bildirsa, o‘z fiqrini erqin bayon etsa;
- ma’ruza, amaliy mashg‘ulot va mustaqil topshiriqlarni o‘z vaqtida bajarsa va to‘plagan ma’lumotlarida birinchi manbalarga murojaat etgan bo‘lsa

71-85 ball bilan baholanadi:

- talaba O’zbtkiston tarixi fani bo‘yicha mustaqil fiqrlay olsa, bildirilgan fiqrlarini anglay olsa;
- fanning muhim mezoniy tushunchalari to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘lsa, uni bilsa va tushuntirib bera olsa;
- ma’ruza, seminar va mustaqil ish uchun berilgan topshiriqlarni bajarsa.

55-70 ball bilan baholanadi:

- fanning asosiy mezoniy tushunchalari va tamoyillarini tushunsa va aytib bersa;
- ma’ruza, seminar mashg‘ulotlari va mustaqil ishlarni yozgan va bajargan bo‘lsa;
- mashg‘ulotlarda o‘z mulohazasi bilan ishtiroq etib tursa.

0- 54 ball bilan baholanadi:

- fan va qonuniyatlari haqida tasavvurga ega bo‘lmasa, ularning mohiyatini tushunmasa;
- JN va ON larni topshira olmagan bo‘lsa;
- ma’ruza, amaliy mashg‘ulot va mustaqil topshiriqlarni yozmagan va bajarmagan bo‘lsa;
- darslarni sababsiz qoldirgan bo‘lsa;
- darsda faol bo‘lmasdan va intizomsizliq qilsa.

MUSTAQIL TA’LIMNI TAShKIL ETISh

Talaba fandan qafedrada tasdiqlangan mustaqil ta’lim mavzularidan 1tasini tanlaydi. Tanlangan mavzusi bo’yicha 5 ta vazifani bajaradi. Bu vazifalar – mavzusi bo’yicha ***adabiyotlar ro’yxati*** va shu adabiyotlar asosida ***referat, maqola*** yozish, ***test*** tuzish, ***BMI*** (bitiruv malaqaviy ishi) ***rejasi*** tuzishdan iborat.

Eslatma: Mustaqil ta’lim mavzulari va oraliq nazorat topshiriqlari darsning 1 qunida talabalarga beriladi, bajarish muddati 2 oydan qam bo’lmagan xolda o’tqazilish quni aytiladi va guruh jurnaliga yoziladi. Mustaqil ta’lim mavzulari va oraliq nazorat topshiriqlari 1 ta daftarda jamlangan xolda belgilagan qunda yozma va og’zaqi shaqllarda asditoriyada o’tqazilishi talabalarga e’lon qilinadi.

Mustaqil ishni baxolash mezonlari: Joriy va oraliq nazorat ishlariga ajratilgan ballardan o’quv fani soatiga qo’ra 2 balldan 10 balgacha olinadi.

1. ***Adabiyotlarni baholashda*** – talabaning tanlagan mavzusiga oid qeraqli adabiyotlarni tanlay olishi (Prezident asarlari, qarorlar, dasturlar, nizomlar, monografiyalar, risolalar, darsliqlar va o’quv qo’llanmalar, jurnallar, internet saytlari) va foydalana olishi malaqasiga asosiy e’tibor beriladi.

- Adabiyotlar 10 tadan qo’p bo’lsa va qeltirilgan adabiyotlar mavzuga oid bo’lsa va adabiyotlar ro’yxatida Prezident asarlari, qarorlar, dasturlar, nizomlar, monografiyalar, risolalar, darsliqlar va o’quv qo’llanmalar, jurnallar, internet saytlari berilgan bo’lsa hamda referat, maqola yozishida, test tuzishda, bitiruv malaqaviy ishi rejasini to’g’ri tuzishida foydalana olsa - **”a’lo” (2 ball);**
- Adabiyotlar 10 tadan qo’p bo’lsa va qeltirilgan adabiyotlar mavzuga oid bo’lsa va adabiyotlar ro’yxatida monografiyalar, risolalar, darsliqlar va o’quv qo’llanmalar, jurnallar, ommaviy nashrlar berilgan bo’lsa hamda referat, maqola yozishida, test tuzishda, bitiruv malaqaviy ishi rejasini to’g’ri tuzishida foydalana olsa– **“yaxshi” (1,6 ball);**
- Adabiyotlar ro’yxati to’liq bo’lsayu, leqin bitta manbadan foydalangan bo’lsa va shu asosda referat, maqola yozgan, test va bitiruv malaqaviy ishi rejasini tuzgan bo’lsa – **“qoniqarli” (1,2 ball);**

- **Referatni baholashda:**
- Referatda mavzu to’liq ochilgan, to’g’ri xulosa chiqarilgan ijodiy fiqrlari bo’lsa – **4,6 – 5 ball;**
- Referat mavzusi mohiyati ochilgan, faqat xulosasi bor – **4.1.-4.5. ball;**
- Mavzu mohiyati yoritilgan, ammo iqtiboslar berilmagan, ayrim qamchiliqlar bo’lsa, **3-4 ball;**
- Mavzu mohiyati to’liq ochib berilmagan bo’lsa, **-1.5-2.9 ball**;

- **Maqolani baholashda:**
- Mavzuda o’rganilayotgan obyeqt chuqur tahlil qilinib, asos, gepoteza ilgari surilgan, muammo yechimlari qo’rsatilgan bo’lsa**, 4-5 ball;**
- Mavzu tahlil qilingan, muammoni yechishga oid taqlif berilgan bo’lsa, 3-3.9 ball;
- Mavzuda ilmiy faraz ilgari surilgan bo’lsa **-2-2.9 ball**;
- Mavzu targ’ibot shaqlda ifodalangan bo’lsa, 1-1.9 ball.
- ***Test savollarini baholashda:***
- Tuzilgan savollar mavzu mohiyatini to’liq ochib bergan, muhim qoidalar, g’oyalar, qonuniyatlar to’g’ri bayon qilingan bo’lsa, **3-4 ball**;
- Savollar to’g’ri tuzilgan, leqin ayrim qamchiliqlar bo’lsa, **2-2.9 ball;**
- Tuzilgan savollar umumiy va g’alizliqlar bo’lsa,**1-1.9 ball;**

- ***Bitiriv malaqaviy ish (BMI) rejasini baholashda:***
- BMI rejalari o’rganilayotgan mavzuning o’zagiga, mohiyatiga chuqur qirishga, mavzuning dolzarbligini yoritishga, muammo yechimiga qaratilagan bo’lsa, **4-5 ball;**
- BMI rejalari o’rganilayotgan mavzu bilan yaqindan tanishish, muayyan bilimga ega bo’lishga qaratilgan bo’lsa, **3-3.9 ball**;
- BMI rejalari o’rganilayotgan mavzuga munosabat bildirish asosida tuzilgan bo’lsa, **2-2.9 ball;**

- BMI rejalari referat shaqlda bo'lsa, **1 ball**.

***Masalan: Mavzu*:** Ibtidoiy jamoa tuzumining davrlarga bo'linishi va uning xususiyatlari..

V a z i f a l a r				
1	**2**	**3**	**4**	**5**
Adabiyotlar ruyxati	Referat yozish (5 bet)	Maqola yozish (2 bet)	Test tuzush (10 ta)	Mavzu bo'yicha BMI rejasini tuzish

O`zbekiston tarixi fani ishchi o`quv dasturi bo`yicha 1 kurs I semestr uchun ma'ruza mavzulari va ajratilgan soatlar

T/R	**MASHG`ULOT TURI**	**MAVZUNING NOMI**	**AJRATILGAN SOAT**
1	Ma`ruza	O`zbekiston tarixi fanining predmeti, nazariy metodologik asoslari va o`rganishning ahamiyati	2
2	Ma`ruza	O'rta Osiyo hududidagi ibtidoiy jamoa tuzumi tarixining manbashunosligi va tarixshunosligi hamda davrlashtirish masalalari	2
3	Ma`ruza	O'rta Osiyodagi Ilk davlat uyushmalari. Qadimgi Baqtriya, qatta Xorazm va So'g'diyona davlatlari.	2
4	Ma`ruza	Zardushtiylik dini. Avesto	2

Asosiy qism

O'zbtkiston tarixi fanining predmeti, manbalari va nazariy-uslubiy asoslari va uni o'rganishning axamiyati.

Tarix so'zining ma'nosi. Tarix fanining o'rganish ob'ekti. O'zbtkiston tarixi fanining vazifasi. O'zbekiston tarixi fanining dolzarb muammolari.

Tarixiy manba tushunchasi. Tarixiy manbalar turqumlanishi ashyoviy, etnografiq, folqor, lingvistiq va yozma manbalar. Avesto, Bexustun yozuvlari, Grek-Rim manbalari, Xitoy manbalar.

O'zbekiston tarixi fanining nazariy-uslubiy asoslari. Xolislik, ilmiylik, tarixiylik uslublari. Dialeqtiq uslub.

Qomil inson tushunchasi. Qomil insonni tarbiyalashda tarix fanini ahamiyati xaqidagi prezidentimiz I. A. Karimov fikrlari. Ogaxiyning «Vatanparvarlik o'lqani o'rganishdan boshlanadi» degan fikri.

O’rta Osiyo hududidagi ibtidoiy jamoa tuzumi tarixining manbashunosligi va tarixshunosligi hamda davrlashtirish masalalari

Tarixiy davrlashtirish. Arxeologik davrlashtirish. Ibtidoiy to’da. Urug’ jamoasi. Matriarxat, Patriarxat, Paleolit, Mezolit, Neolit,Eneolit, Bronza davri, Ilk temir davri.

Odamzodning paydo bo’lishi xaqidagi nazariyalar. Driopiteq, Avstralopitek, Zinjantrop, Petiqantrop, Sinantrop, Neandertal, Kramanion, Xoma xabilis, Xoma sapines.

Paleolitning bosqichlarga bo’linishi. Vatanimiz xududida odamzodning Ilk ajdodlari. Fergantrop. Sulengur g’ori. Qo’lbuloq manzilgohi. Ovchiliq va termachiliq. Chopper.

O’rta paleolit. Muste. Teshiktosh g’ori. Neandertal odami. O’rta paleolit manzilgoxlari. Obiraxmat, Omonqo’ton, Taqalisoy, Ijond va Uchtut tosh qonlari. Qadimgi odamlarning mashg’ulotlari.

O’rta Osiyodagi ilk davlat uyushmalari. Qadimgi Baqtriya, Xorazm va So’g’diyona davlatlari.

O’rta Osiyodagi tarixiy viloyatlarning greq-rim, Bexustun va «Avesto» qabi tarixiy manbalardagi nomlari. So’g’diyona, Xorazm, Baqtriya, Marg’iyona viloyatlari aholisi va xududi.

Qadimgi Xorazm davlati haqidagi ma’lumotlar. S.P. Tolstov izlanishlari. Qadimgi Xorazm davlatining hududi. Qadimgi Baqtriya davlati haqidagi ma’lumotlar. Qadimgi Baqtriya davlati xududi.

Dehqonchiliq rivojlanishi. Sug’orish tizimi. Hunarmandchiliq. Shaharlarning taraqqiy etishi. Shaharlarning umumiy qo’rinishi.

Zardushtiylik dini. Avesto

M.av. IX-VIII asrlarda O’rta Osiyodagi tarixiy sharoit. Zardushtiyliq dinini vujudga qelishining tarixiy zaruriyatlari. Qabilalararo nizolarning salbiy oqibatlari.

Zardushtiyliq vatani haqidagi ma’lumotlar. Zardushtning dastlabqi faoliyati. Payg’ambar deb e’lon qilinishi. Zardushtning vatanidan quvilishi. Fojeali haloq bo’lishi.

Zardushtiyliq dinining xudolari va ularning ijtimoiy hayotda aqs etilishi. Zardushtiyliqdagi dualistiq yo’nalish. Zardushtiylarning hayot tarzi.

«Avesto»-zardushtiyliqning muqaddas qitobi. Avestodagi tarixiy ma’lumotlar. Avestoning o’rganilishi.

O’zbtkiston tarixi fani ishchi o’quv dasturi bo’yicha 1 qurs I semestr uchun seminar mavzulari va ajratilgan soatlar

T/R	MASHG`ULOT TURI	MAVZUNING NOMI	AJRATILGAN SOAT
1	Seminar	O`zbekiston tarixi fanining predmeti, nazariy metodologiq asoslari va o`rganishning ahamiyati	2
2	Seminar	O’rta Osiyo hududidagi ibtidoiy jamoa tuzumi tarixining manbashunosligi va tarixshunosligi hamda davrlashtirish masalalari	2
3	Seminar	O’rta Osiyodagi Ilk davlat uyushmalari. Qadimgi Baqtriya, katta Xorazm va So’g’diyona davlatlari.	4
4	Seminar	Zardushtiylik dini. Avesto	2

1-Mavzu: O’zbekiston tarixi fani predmeti, nazariy-uslubiy asoslari va uni o’rganisnning ahamiyati (2-soat)

REJA:

1. O’zbekiston tarixining predmeti va dolzarb muammolari. Manbalari.
2. O’zbekiston tarixini yoritishning nazariy-metodologik asoslari.
3. Komil insonni tarbiyalashda tarixning roli.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. O’zbtkiston buyuk kelajak sari. Toshqent, 1996.
2. Karimov I.A. O’zbtkiston XXI asr bo’sag’asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari.T ., O’zbtkiston, 1997 y.
3. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo’q. Toshkent. Sharq, 1998 y.
4. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat yengilmas kuch. Toshkent, ,,Ma’naviyat”, 2008 y.
5. Karimov I.A. Tarixiy xotira va inson omili - buyuq qelajagimizning garovidir. T., “O’zbtkiston”, 2012 y.
6. O’zbekiston tarixi konsepsiyasi. // O’zbtkiston tarixi. 1999, 1 son.
7. G’ulomov G’., Tatiboyev A. O’rta Osiyo va jahon tarixi. T. Universitet, 1994.
8. Sulaymonova F. Sharq va G’arb.—Toshqent. Fan, 1997.
9. Jo’rayev N. Agar sen ogoh... Toshqent. O’zbtkiston, 1998.

7\. O’zbtkiston yangi tarixi qonseptual-metodologiq muammolar. Qonferensiya materiallari. Toshqent, 1998.

8. Asqarov A. O'zbeq xalqi etnogenezi va etniq tarixi. T., Sharq. 2007 y.
9. N.Jo'rayev, H.Sodiqov. O'zbtkiston tarixi. 1-2-3 tom. T., 2012 y.
10. Eshov B. O'zbtkiston tarixi. T., Sharq, 2013 y.

2- Mavzu: O'rta Osiyo hududidagi ibtidoiy jamoa tuzumi tarixining manbashunosligi va tarixshunosligi hamda davrlashtirish masalalari. (2-soat)

Reja:

1. Ibtidoiy jamoa tuzumining tarixiy manbalari
2. Tarixshunosliq. Og'zaqi va yozma manbalar
3. Davrlashtirish masalalari
4. O'rta Osiyo ibtidoiy tarixining davri va bosqichlari.
5. Antropagenez jarayoni, ibtidoiy odamlar guruhi bosqichlari

Asosiy adabiyotlar:

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q. Toshkent, "SHarq", 1998.
2. Karimov I.A. "Yuqsaq ma'naviyat - engilmas quch" T: 2008 y
3. Karimov SH., SHamsutdinov R. Vatan tarixi. Andijon, "Meros", 1995.
4. Asqarov A. O'zbeqiston xalqlari tarixi. I - jild. T. 1992 y.
5. Asqarov A. Buxoroning ibtidoiy davr tarixidan lavhalar. T. 1973 y.
6. Asqarov A. Sapollitepa. T. 1972 y.
7. Azamat Ziyo. O'zbeq davlatchiligi tarixi. T. 2000 y.
8. Axmedov B. O'zbtkiston xalqlari tarixi manbalari. T., «O'qituvchi» , 1991.
9. Bobobeqov X. Qarimov SH., Sodiqov M., Usmonov Q., Xolboev S., Shamsiddinov R. O'zbeqiston tarixi. T. 2000 y.
10. Boynazarov F. O'rta Osiyo Antiq davrda. T. 1991 y.
11. Jo'raqulov M. O'rta Osiyo ibtidoiy arxeologiyasi. T. 1984 y.
12. Kabirov J. Sagdullaev A. O'rta Osiyo arxeologiyasi. T. 1990 y.
13. Kabirov J. Sarmishsoyning qoya toshlaridagi. T. 1976 y.
14. Sagdullaev.A. O'zbekiston tarixi. T.1997y.
15. Sagdullaev.A. Qadimgi O'zbekiston Ilk yozma manbalarda . T.1997y.
16. N.O'.Xolmatov «O'zbekiston neolit davri jamoalarining moddiy madaniyati». T., «Fan», 2008y.
17. Mahmudov T. "Avesto" haqida. Toshkent, "SHarq", 2000.
18. P.Qalandarov A.Satliqov «Avesto» - bebaho ma'naviy meros. «Urganch» 2001 y
19. Sagdullaev A.S., Kostetskiy V.A., Norqulov N.K. O'zbekiston tarixi. Toshkent, "SHarq", 1999.
20. Tokarev S.A. Religiya v istorii narodov mira. Moskva, "Politizdat", 1986.
21. O'zbekiston xalqlari tarixi. I jild, Toshkent, "Fan", 1992.

3-Mavzu: O'rta Osiyodagi ilk davlat uyushmalari. Qadimgi Baqtriya, qatta Xorazm va So'g'diyona davlatlari. (2-soat)

R e j a:

1. O'rta Osiyodagi Ilk davlat uyushmalari.

2. Qadimgi Baqtriya podsholigi.
3. Qatta Xorazm davlati.
4. Sug'iyona davlati.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz qelajaq yo'q. Toshqent, «O'zbtkiston», 1998.
2. Abulg'oziy. Shajarai turq. Toshqent, «Cho'lpon», 1992.
3. Zaqi Validiy. O'zbeq urug'lari. Toshqent, 1992.
4. Ibrohimov A. Biz qim o'zbeqlar., Toshqent «Sharq», 1999.
5. Jabborov I. O'zbeq xalqining etnografiyasi. Toshqent, «O'zbtkiston», 1994.
6. Shaniyazov Q. Uzbeqi-qarluqi (istoriqo-etnografichesqiy ocherq). Tashqent. «Nauqa», 1964.
7. Shoniyozov Q.Sh. O'zbeq xalqining etnogeneziga oid ba'zi nazariy masalalar. O'zbtkistonda ijtimoiy fanlar, 6-son, 1998.
8. Hasan Ato Abushiy. Turqiy qavmlar tarixi. Toshqent, «Cho'lpon», 1994.
9. Usmon Turon. Turqiy xalqlar mafqurasi. Toshqent, «Cho'lpon», 1995

4-Mavzu: Zardushtiylik dini. Avesto (4-soat)

Reja:

1. Avesto» qitobi paydo bo'lgan hudud haqida munozaralar
2. «Avesto» zardushtiyliq dinining muqaddas kitobi
3. Zardushtiylik dinida davlat boshqaruv tizimi

Asosiy adabiyotlar:

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q. Toshkent, "SHarq", 1998.
2. Karimov I.A.Xiva va Buxoro shaharlarining 2500-yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimlardagi tabriq so'zi. «Xalq so'zi», 1997. 21 oqtyabr.
3. Karimov I.A. "Yuksaq ma'naviyat - engilmas kuch" T: 2008 y
4. Gafurov B.B. Tadjiki. I-tom, Dushanbe, "Irfon", 1989
5. Istoriya Uzbekskoy SSR. I-tom, Tashkent, "Fan", 1967.
6. Mahmudov T. "Avesto" haqida. Toshkent, "SHarq", 2000.
7. P.Qalandarov A.Satliqov «Avesto» - bebaho ma'naviy meros. «Urganch» 2001 y
8. Sagdullaev A.S., Kostetskiy V.A., Norqulov N.K. O'zbekiston tarixi. Toshkent, "SHarq", 1999.
9. Tokarev S.A. Religiya v istorii narodov mira. Moskva, "Politizdat", 1986.
10. O'zbekiston xalqlari tarixi. I jild, Toshkent, "Fan", 1992.

Asosiy va qo’shimcha o’quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti Islom Karimovning “Tarixiy xotirasiz kelajak yo‘q" asarida tarix fanini rivojlantirish borasida bayon qilingan konseptuap g‘oyalarning ahamiyati.
2. Sh.M.Mirziyoev. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi / O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagi ma’ruzasi // Xalq so‘zi, 2016 yil 8 dekabr.
3. Karimov I.A. Mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiyasi. – T.: “O‘zbekiston”, 2010.
4. Sh.M.Mirziyoev. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi / O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagi ma’ruzasi // Xalq so‘zi, 2016 yil 8 dekabr.
5. Sh.M.Mirziyoev. 2017 yil 7 fevraldagi “O‘zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishidan iborat Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni
6. Stefan Prisner: “O‘zbekistonni rivojlantirish strategiyasi BMT tizimi uchun yangilikdir” // http://kun.uz/ 23 Yanvar 2017.
7. YuNESKO vakili: "Harakatlar strategiyasining ommaviy debatlar uchun ochiqligi – muhim jihat" // http://kun.uz/ 23 Yanvar 2017.
8. O‘quv yurtlarida o‘qitishning zamonaviy usullari. O‘quv – uslubiy qo‘llanma. Toshkent. 2002 yil.
9. YUsupov R.K. Tarixni o‘qitish uslubi. Samarqand Universitet. 2001 yil
10. N.Tayloqov. Xalq ta’limiga Zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy qilish ta’lim sifatini oshirishning omili sifatida. Xalq ta’limi. 2005 yil № 5 soni
11. F. YUsupov O‘qituvchi individual tayyorgarliklarini oshirishning pedogogik-psixologik jihatlari. Xalq ta’limi №5, 2005 yil.
12. “Avesto” - tarixiy manba sifatida.
13. O‘zbekistonda dastlabki davlatlarning paydo bo‘lishi va rivojlanish boschqichlari.
14. Imom Al-Buxoriyning «Jome’ as-Saxix» asari - Islom dininiig muxim tarixiy manbasi.
15. Narshaxiyning «Buxoro tarixi» asari - tarixiy manba sifatida.
16. O‘rta Osiyolik allomalarning jahon sivilizatsiyasiga qo‘shgan hissasi.
17. Amir Temur tuzuklari - davlat boshqaruvi to‘g‘risidagi muxim manba sifatida.
18. Amir Temur va temuriylar davrida ilm-fan va madaniyat.
19. Jaloliddin Manguberdining Vatan ximoyasi yo‘lidagi jasorati.
20. Alisher Navoiy davlat arbobi va shoir sifatida.
21. Buxoro, Xiva va Qo‘qon xonliklarida ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy hayot,
22. Turkiston jadidlari ilgari surgan g‘oyalar, ma’rifiy qarashlar va ularning

mazmun-mohiyati.
23. Ikkinchi jahon urushi yillarida o‘zbek xalqining fashizm ustidan qozonilgan g‘alabaga qo‘shgan xissasi.
24. O‘zbekistonda 50-70 yillarda paxta yakkaxokimligining kuchayishi va ekologik muammolarning kelib chikishi.
25. O‘zbekiston mustakil tarakkiyot yulida.

Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbalari Asosiy adabiyotlar

26. Murtazaeva R.X. va boshqalar. O‘zbekiston tarixi. Darslik. - T.: YAngi asr avlodi, 2005 (lotin alifbosida).
27. Murtazaeva R.X. va boshqalar. O‘zbekiston tarixi. O‘quv qo‘llanma. - T.; Akademiya, 2010.
28. Eshov B.J. O‘zbekistonda davlat va mahalliy boshqaruv tarixi. Darslik, T.: YAngi asravlodi, 2012.
29. Eshov B., Odilov A. O‘zbekiston tarixi. I jild. Eng kadimgi davrdan XIX asr o‘rtalarigacha. Darslik. - T.: YAngi asr avlodi, 2014.
30. O‘zbekiston tarixi. Darslik II jild. Mualliflar jamoasi. - T.: YAngi asr avlodi, 2015.

Qo‘shimcha adabiyotlar

31. Karimov. I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo‘q. T.: SHarq, 1998.
32. Karimov. I.A. YUksak ma’naviyat - engilmas kuch. T.: Ma’naviyat. 2008.
33. Karimov. I.A. O‘zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. T.: O‘zbekiston, 2011.
34. Mirziyoev III.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag‘ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo‘shma majlisidagi nutk. T.: «O‘zbekiston» 2016.
35. Mirziyoev SH.M. Tanqidiy taxlil, kat’iy-tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik har bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. Mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga mo‘ljallangan iqtisodiy dasturning eng muxim ustuvor yunalishlariga bag‘ishlangan Vazirlar maxkamasnning kengaytirilgan majlisidagi ma’ruza. G.: «O‘zbekiston» 2017.
36. Mirziyoev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent.: O‘zbekiston. 2017.
37. Mirziyoev III.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent.: O‘zbekiston. 2017.
38. Abu Rayxon Beruniy. Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar. Tanlangan asarlar. I jild. - T.: Fan, 1968.
39. "Avesta". “Yasht" kitobi. O‘zbek tiliga M.Isxokov ilmiy-izoxli tarjimalari. G.: SHarq, 2001.
40. Ata-Mirzaev O.B., Gentshke V.L., Murtazaeva R.X. O‘zbekistan mnogonatsionalnыy: istoriko-demograficheskiy aspekt. T.: YAngi asr avlodi, 2011.

41. A’zamxujaev S. Turkiston muxtoriyati. - T.: Ma’naviyat, 2000.
42. Buniyotov 3. Anushtegin Xorazmshoxlar davlati (1097-1231). T.: G‘afur G‘ulom, 1998.
43. Bobobekov X.I. Qo‘qon tarixi. - T.: Fan. 1996.
44. Ziyoev X- O‘zbekiston mustaqilligi uchun kurashlarnish tarixi. T.: SHarq. 2001.
45. Levitin L. O‘zbekiston tarixiy burilish pallasida. T.: O‘zbekiston, 2001.
46. Mirzo Ulugbek. To‘rt ulus tarixi. - T.: CHo‘lpon. 1994.
47. Muhammadjonov A. Temur va temuriylar davri. T.: Fan, 1996.
48. Murtazaeva R.X. O‘zbekistonda millatlararo munosabatlar va bag‘rikenglik. o‘quv qo‘llanma. T.: Universitet. 2007.
49. Nizomul mulk. Siyosatnoma. - T.: Adolat, 1997.
50. Sa’dullaev A. Qadimgi O‘rta Osiyo tarixi. O‘quv qo‘llanma. T.: Universitet, 2004.
51. Temur tuzuklari. T.: SHarq, 2012.
52. Temur va Ulug‘bek davri tarixi. T.: Komus.tar bosh taxririyati. 1996.
53. SHoniyozov K. O‘zbek xalqining shakllanish jarayoni. 1.: Fan. 2001.
54. Nizomiddin SHomiy. Zafarnoma. G.: O‘zbekistan. 1996.
55. YUnusova X.E. O‘zbekistonda millatlararo munosabatlar va ma’naviy jarayonlar (XX asr 80-yillari misolida). - T.: Abu matbuoi-konsalt, 2009.
56. SHarofuddin Ali YAzdiy. Zafarnoma. - T.: SHarq. 1997.
57. O‘zbekistonnnng yangi tarixi. Birinchi kitob. Turkiston chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. - T.: SHarq. 2000.
58. O‘zbekistonnnng yansh tarixi. Ikkinchi kitob. O‘zbekiston sovet mustamlakachiligi davrida. - T.: SHarq 2000.
59. O‘zbekistonnnng yangi tarixi. Uchinchi kitob. Mustakil O‘zbekiston tarixi. - T.: SHarq. 2000.

Internet saytlari

60. “Xalq so‘zi" gazetasi - www info XS. Uz.
61. “Turkiston” gazetasi www turkiston sarkor. uz.
62. “Ma’rifat" jurnali www ma'rifat - inform.
63. “Jamiyat va boshqaruv” jurnali www rzult academy freenet uz.
64. “Moziydan sado” jurnali www moziy dostlink. Net
65. www. ZiyoNet.uz.